

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนราชประชาสมาสัย ฝ่ายมัธยมรัชดาภิเษก ในพระบรมราชูปถัมภ์
Implementation of Student Supporting System Administration
of Rajprachasamasai Phaimathayom Rachadabhisek School

นภาลัย ชันแก้ว*

Napalai Kunkaew

* โรงเรียนราชประชาสมาสัย สังกัดกรุงเทพมหานคร

รับบทความ 18 มกราคม 2565 แก้ไขบทความ 27 มีนาคม 2565 ตอรับบทความ 18 พฤษภาคม 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนราชประชาสมาสัย ฝ่ายมัธยม รัชดาภิเษก ในพระบรมราชูปถัมภ์ ใน 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา 4) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน และ 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนราชประชาสมาสัย ฝ่ายมัธยม รัชดาภิเษก ในพระบรมราชูปถัมภ์ จำนวน 149 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนราชประชาสมาสัย ฝ่ายมัธยม รัชดาภิเษก ในพระบรมราชูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า โดยรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ส่วนด้านการส่งต่อนักเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

คำสำคัญ : การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, โรงเรียนราชประชาสมาสัย

ABSTRACT

The purpose of this research was to study The Implementttation of Student Supporting System Administration In Rajprachasamasai Phaimathayom Rachadabhisek School in 5 aspects: internal management in schools, Studying Individual Students, Student Classification, Prevention and Solving Problems, Supporting and Development of Students, Transferring Students. The sample included 149 teachers. Data were collected using 5-point rating scale questionnaire and were statistically analyzed in percentage, arithmetic mean, and standard deviation.

The findings revealed that at high level. Considering each aspect, the results ranged from the high to the low level were as follows: the highest was learning process, Supporting

and Development of Students, Prevention and Solving Problems, the lowest was Transferring Students.

Keyword: Student Support System Operation, Ratchaprasamasai School

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ในมาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ในมาตรา 22 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษาให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ และให้นำผลการประเมินผู้เรียนมาใช้ประกอบพิจารณาด้วย ในมาตรา 26 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักนายกรัฐมนตรี. 2545, น.15)

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นการดำเนินงานที่มุ่งให้การคุ้มครอง ป้องกัน ดูแล แก้ไข ให้ความช่วยเหลือ และส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนักเรียน อย่างมีแบบแผนและมีขั้นตอนที่ชัดเจน โดยครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานร่วมกับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนเป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข มีสมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีทักษะชีวิต มีภูมิคุ้มกันอย่างเหมาะสมเพียงพอต่อการดำรงชีวิตให้อยู่รอดปลอดภัยจากสภาวะวิกฤตต่าง ๆ ได้ ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (2559. น.14-19) ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ประมาภรณ์ สนธิ (2560) แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการส่งต่อนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการคัดกรองนักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 2) แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่าสถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลได้ความสามารถพิเศษของนักเรียนอย่างเป็นระบบ ด้านการคัดกรองนักเรียน พบว่าสถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียนที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน พบว่ามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้สอดคล้องต่อนโยบายสถานศึกษา ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านสถานศึกษามีการช่วยเหลือดูแลนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างใกล้ชิด และด้านการส่งต่อนักเรียน พบว่านักเรียนที่ส่งต่อได้รับการช่วยเหลือที่ถูกต้องและรวดเร็ว สอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิมพงษ์ สุขสมพนารักษ์ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านช่างหม้อ อำเภอแม่สะ

เรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ผลการวิจัยพบว่า 1) โรงเรียนบ้านช่างหม้อ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน ได้ดำเนินการตามขั้นตอนของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แต่ยังมีบางประการที่ยังต้องปรับปรุง ได้แก่ การไม่เข้าไปแก้ไขปัญหาในครอบครัวของนักเรียนอย่างทันท่วงที และการขาดการประสานงานกับผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง 2) ผู้วิจัยได้จัดทำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านช่างหม้อ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอนขึ้น โดยใช้กระบวนการ PDCA 3) กลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจต่อการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธิดา พงษ์สวัสดิ์ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรีโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับดีมาก เรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งต่อ การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 2) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี มีแนวทางอาทิเช่น (1) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนโรงเรียนควรมีการพัฒนาจัดกิจกรรมให้นักเรียนรู้จักจุดเด่น จุดด้อยและการพัฒนาปรับปรุงตนเอง (2) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรงเรียนควรมีการจัดกิจกรรมแก้ไขปัญหานักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และนักเรียนกลุ่มมีปัญหา (3) ด้านการส่งต่อโรงเรียนควรมีการชี้แจงให้กับนักเรียนและผู้ปกครองนักเรียนทราบถึงเหตุผลที่แท้จริงของการส่งต่อนักเรียน เป็นต้น

จากรายงานการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนราชประชาสมาสัย ฝ่ายมัธยม รัชดาภิเษกในพระบรมราชูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 ปีการศึกษา 2562 พบปัญหาต่าง ๆ สำหรับนักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีอายุระหว่าง 12-15 ปี กำลังอยู่ในช่วงวัยรุ่นเป็นวัยที่อยู่ในช่วงคาบเกี่ยวระหว่างวัยเด็กกับผู้ใหญ่เป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ ที่สำคัญซึ่งจะมีการเปลี่ยนแปลงของระบบต่าง ๆ ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา และจริยธรรม ซึ่งจะมีการเจริญเติบโตทางร่างกายสูงสุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะต้นของวัยจะมีการเปลี่ยนแปลงมากมายเกิดขึ้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จะมีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างวัยรุ่นด้วยกันเอง และบุคคลรอบข้าง หากกระบวนการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นไปอย่างเหมาะสม โดยการดูแลเอาใจใส่ใกล้ชิด จะช่วยให้วัยรุ่นสามารถปรับตัว ได้เหมาะสมบรรเทาปัญหาต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น และเป็นทั้งแรงผลักดันและแรงกระตุ้นให้พัฒนาการด้านอื่น ๆ เป็นไปด้วยดี

จากการสำรวจการกระทำผิดระเบียบวินัยของนักเรียนในโรงเรียนราชประชาสมาสัย ฝ่ายมัธยม รัชดาภิเษก ในพระบรมราชูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่านักเรียนประพฤติตนไม่เหมาะสม ได้แก่ การฝ่าฝืนกฎระเบียบและข้อบังคับของโรงเรียนมาสายไม่เข้าเรียน ทนเรียนไม่ตั้งใจเรียน ติดเกม เล่นการพนัน ใช้เทคโนโลยีอย่างไม่สร้างสรรค์ สูบบุหรี่ มีพฤติกรรมชู้สาว จากจุดประสงค์ดังกล่าว จะเห็นได้ว่า เราจะช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหามีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน มีการเรียนรู้ด้วยตนเองเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น และการอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดี

ระหว่างบุคคลในการจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ในการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2551) จากความเป็นมาและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากรทางการศึกษา ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา จึงมีความประสงค์เพื่อที่จะได้นำไปใช้เป็นแนวทางพิจารณาสนับสนุน ส่งเสริม พัฒนาตนเอง และพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนราชประชาสมาสัย ฝ่ายมัธยม รัชดาภิเษก ในพระบรมราชูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่องการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนราชประชาสมาสัย ฝ่ายมัธยม รัชดาภิเษก ในพระบรมราชูปถัมภ์ มีขอบเขตการวิจัย ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนราชประชาสมาสัย ฝ่ายมัธยม รัชดาภิเษก ในพระบรมราชูปถัมภ์ ปีการศึกษา 2563 จำนวน 149 คน

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนราชประชาสมาสัย ฝ่ายมัธยม รัชดาภิเษก ในพระบรมราชูปถัมภ์ จากกรอบแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (2559) ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ด้าน คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนราชประชาสมาสัย ฝ่ายมัธยม รัชดาภิเษก ในพระบรมราชูปถัมภ์ ยึดกรอบแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (2559) ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ด้าน คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 สอบถามการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนราชประชาสมาสัย ฝ่ายมัธยม รัชดาภิเษก ในพระบรมราชูปถัมภ์ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 10 ข้อ ด้านการคัดกรองนักเรียน 10 ข้อ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา 10 ข้อ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 10 ข้อ ด้านการส่งต่อนักเรียน 10 ข้อ รวม 50 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคอร์ท (Likert Scale)

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ฝ่ายมัธยม รัชดาภิเษก ในพระบรมราชูปถัมภ์

2. นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหา กำหนดแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ฝ่ายมัธยม รัชดาภิเษก ในพระบรมราชูปถัมภ์

3. สร้างแบบสอบถาม โดยใช้การรับรู้ของครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียน 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา 4) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน แล้วนำฉบับร่างเสนอต่อกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุงให้ถูกต้องเหมาะสมตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรง ของเนื้อหาของแต่ละข้อคำถามได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC, Index of Objective Congruence) ระหว่าง 0.67 – 1.00

5. ทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเป็นฉบับสมบูรณ์

6. นำแบบสอบถามที่มีการปรับปรุง แก้ไขสมบูรณ์แล้ว ไปทดลองใช้กับครูโรงเรียนป้อมนาคราชสวทยานนท์ จำนวน 30 คน แล้วหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient, 1997, p.160-161) ได้ความเชื่อมั่น 0.846

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ ด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่นไปใช้กับครูโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ฝ่ายมัธยม รัชดาภิเษก ในพระบรมราชูปถัมภ์ จำนวน 149 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมเครื่องมือ ในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือ ไปขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ฝ่ายมัธยม รัชดาภิเษก ในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อแจกแบบสอบถามให้แก่ ครูในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ฝ่ายมัธยม รัชดาภิเษก ในพระบรมราชูปถัมภ์ จำนวน 149 คน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามด้วยตนเองจำนวน 149 ฉบับ เก็บคืนได้จำนวน 149 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน โดยใช้ค่าร้อยละ

2. วิเคราะห์ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ฝ่ายมัธยม รัชดาภิเษก ในพระบรมราชูปถัมภ์ ใน 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา 4) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 น.103)

สรุปผลและอภิปรายผล

ผลการวิจัย พบว่า โดยรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญห ส่วนด้านการส่งต่อนักเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยมีรายละเอียดของผลการวิจัยในแต่ละด้านดังนี้

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาได้ดำเนินการให้ครูที่ปรึกษารวบรวมข้อมูลของนักเรียนเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาได้สนับสนุนให้มีการเยี่ยมบ้านนักเรียน ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาได้สนับสนุนให้มีการพัฒนานักเรียนได้ตรงตามเป้าหมาย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

2. ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการสนับสนุนให้ครูที่ปรึกษาคัดกรองนักเรียนโดยใช้ข้อมูลจากแบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการสนับสนุนให้ครูที่ปรึกษาคัดกรองนักเรียนโดยใช้ข้อมูลจากการเยี่ยมบ้านนักเรียน ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการสนับสนุนให้ครูที่ปรึกษาคัดกรองนักเรียนโดยใช้ข้อมูลด้านความสามารถพิเศษจากแฟ้มสะสมผลงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

3. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการสนับสนุนให้ครูที่ปรึกษาเยี่ยมบ้านนักเรียนร้อยละ 100 ทำให้เห็นสภาพความเป็นจริงของนักเรียนในครอบครัวและชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และกิจกรรมโฮมรูม ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาและครูได้ดำเนินการกำหนดนโยบายการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาย่างชัดเจน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

4. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการสนับสนุนให้มีการจัดประชุมผู้ปกครองทุกภาคเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการสนับสนุนให้จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมให้แก่ นักเรียน ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

5. ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูได้ดำเนินการทำแบบรายงานแจ้งผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้เป็นหลักฐาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาได้ดำเนินการให้ครูแนะแนวส่งต่อภายในให้นักเรียนที่ไม่ให้ความร่วมมือหรือพฤติกรรมไม่ดีขึ้นไปพบครูฝ่ายปกครอง ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาได้ดำเนินการติดตามผลการส่งต่อและการช่วยเหลือนักเรียนจากผู้เชี่ยวชาญภายนอกมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

จากผลการวิจัย พบว่า โดยรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ส่วนด้านการส่งต่อนักเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการจัดประชุมครูเพื่อกำหนดเกณฑ์ตามมติในที่ประชุมโดยให้ครูที่ปรึกษารวบรวมข้อมูลนักเรียนเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐาน ครอบครัว ฐานะทางเศรษฐกิจ ความสามารถพิเศษ การแสดงออกทางพฤติกรรม อารมณ์ จากการสังเกตแล้วนำข้อมูลนั้นมาใช้ในการคัดกรองนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา และกลุ่มพิเศษ มีการสนับสนุนให้ครูที่ปรึกษาคัดกรองนักเรียนโดยใช้ข้อมูลจากแบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) มีการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนเต็มศักยภาพทำให้นักเรียนมีคุณภาพมากขึ้นเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมโฮมรูม การจัดประชุมผู้ปกครอง (Classroom Meeting) ทุกภาคเรียน การเยี่ยมบ้านนักเรียนร้อยละ 100 ทำให้เห็นสภาพความเป็นจริงของนักเรียนในครอบครัวและชุมชน ส่งเสริมนักเรียนให้เข้าร่วมการแข่งขันต่าง ๆ การจัดกิจกรรมชุมนุม กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเพิ่มทักษะการดำรงชีวิต ในการจัดกิจกรรมของสถานศึกษานั้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ในการป้องกันและแก้ไขปัญหานั้นผู้บริหารมีการสนับสนุนครูในการให้คำปรึกษาเบื้องต้นเพื่อให้ความรู้ คำแนะนำทั้งด้านความคิด

อารมณ์ และพฤติกรรมของนักเรียน โดยใช้การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม การจัดกิจกรรมซ่อมเสริมให้กับนักเรียนที่เรียนอ่อน การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร แต่ถ้านักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา มีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นทางโรงเรียนก็จะส่งต่อให้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้นักเรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนา และช่วยเหลือ การส่งต่อ มี 2 แบบ คือ การส่งต่อภายในและการส่งต่อภายนอก โดยการส่งต่อภายในเป็นการให้นักเรียนไปพบครูแนะแนวหรือครูฝ่ายปกครอง และการส่งต่อภายนอกเป็นการส่งต่อให้กับผู้เชี่ยวชาญภายนอกถ้าครูแนะแนวหรือฝ่ายปกครองไม่สามารถดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ ซึ่งสอดคล้องแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (2559) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นขั้นตอนมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกสถานศึกษา อันได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ กระบวนการและขั้นตอนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ดังนี้ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา 4) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกียรติศักดิ์ ช่างเรือน (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาด้านการบริหารระบบการดูแลผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดสระแก้ว ปราจีนบุรี และฉะเชิงเทรา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทการบริหารระบบการดูแลผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดสระแก้ว ปราจีนบุรี และฉะเชิงเทรา ผลการวิจัย พบว่า บทบาทการบริหารระบบการดูแลผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดสระแก้ว ปราจีนบุรี และฉะเชิงเทรา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน ด้านการรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคลและด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุตินาถ ถาวรแก้ว (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตนักเรียนของสถานศึกษา ในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 (ปทุมธานี-สระบุรี) ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 (ปทุมธานี-สระบุรี) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รักศักดิ์ คุ้มชนม์ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาด้านบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด การออกกลางคันของผู้เรียนถือเป็นปัญหาสำคัญที่ ทำให้เกิดความสูญเสียเปล่าของงบประมาณในการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีการกำหนดนโยบายเพื่อลดปัญหาการออกกลางคันของผู้เรียนด้วยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายเพื่อดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนภายใต้บทบาทการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด จำแนกตามสถานภาพและเขตจังหวัดที่ตั้งสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น

รายด้านพบว่า ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการป้องกันและแก้ไข ปัญหา และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

ผลการวิจัยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผู้วิจัยอภิปรายผลในแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาได้ดำเนินการให้ครูที่ปรึกษารวบรวมข้อมูลของนักเรียนเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้วยความหลากหลายของนักเรียน นักเรียนแต่ละคนมีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่แตกต่างกัน ผ่านการหล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมในหลายลักษณะทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้นการรับรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้ครูได้รับรู้ เข้าใจอารมณ์ ความคิด และพฤติกรรมของนักเรียน สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์ เพื่อใช้ในการคัดกรองนักเรียนต่อไป การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลใช้เครื่องมือต่างๆ ดังนี้ ระเบียบสะสม แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน แบบสัมภาษณ์นักเรียน แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครองและการเยี่ยมบ้านนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประมาภรณ์ สุนธิ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)ศึกษาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี 2)หาแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการส่งต่อนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการส่งต่อนักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพรดา บุญหล่อวัฒนา (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา 3) พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ทั้งโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการส่งเสริมและพัฒนา และด้านการส่งต่อมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

2. ด้านการคัดกรองนักเรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการสนับสนุนให้ครูที่ปรึกษาคัดกรองนักเรียนโดยใช้ข้อมูลจากแบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการหาวิธีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้องในจัดกลุ่มนักเรียนตามผลการคัดกรองเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา และกลุ่มพิเศษ เป็นการดำเนินการโดยการนำข้อมูลของนักเรียนเป็นรายบุคคลมาวิเคราะห์มาจำแนกตามเกณฑ์การคัดกรองตามที่โรงเรียนกำหนด ผลการคัดกรองนักเรียนนั้น

ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องระมัดระวังอย่างยิ่งที่จะไม่ทำให้นักเรียนรับรู้ได้ว่าตนถูกจัดกลุ่มอยู่ในกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหาซึ่งมีความแตกต่างจากกลุ่มปกติ กลุ่มพิเศษ ซึ่งนักเรียนจะรู้ตัวว่าขณะนี้ตนมีพฤติกรรมเป็นอย่างไรหรือมีปัญหาใดโดยเฉพาะนักเรียนวัยรุ่นที่มีความรู้สึกไวต่อการรับรู้ (sensitive) ครูที่ปรึกษาต้องเก็บผลการคัดกรองนักเรียนเป็นความลับเพื่อเป็นการป้องกันการล้อเลียนที่จะเกิดขึ้นในหมู่เพื่อนอีกด้วย นอกจากนี้ครูที่ปรึกษาก็ควรระมัดระวังในการสื่อสารขณะประสานงานกับผู้ปกครองในการช่วยเหลือนักเรียนไม่ทำให้ผู้ปกครองเกิดความรู้สึกว่าบุตรหลานของตนอยู่กลุ่มที่ผิดปกติแตกต่างจากเพื่อนนักเรียนคนอื่น ๆ ซึ่งอาจมีผลเสียต่อนักเรียนในภายหลังได้ ครูที่ปรึกษาต้องยึดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนของโรงเรียน ดังนั้นโรงเรียนจึงควรมีการประชุมครูเพื่อพิจารณาเกณฑ์การจัดกลุ่มนักเรียนร่วมกันทำให้มีแนวทางการคัดกรองนักเรียนที่เหมือนกันเป็นที่ยอมรับของครูทุกคนในโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชุตินา ถาวรแก้ว (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตนักเรียนของสถานศึกษาในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 (ปทุมธานี-สระบุรี) ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 (ปทุมธานี-สระบุรี) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการคัดกรองนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพรดา บุญหล่อวัฒนา (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับพฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานศึกษา 3) พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 2 ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ทั้งโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการส่งเสริมและพัฒนา และด้านการส่งต่อมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

3. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาได้มีการสนับสนุนให้ครูที่ปรึกษาเยี่ยมบ้านนักเรียนร้อยละ 100 ทำให้เห็นสภาพความเป็นจริงของนักเรียนในครอบครัวและชุมชน ช่วยให้ครูได้รู้ถึงเจตคติของผู้ปกครองที่มีต่อครู โรงเรียนและนักเรียน เป็นการสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีระหว่างบ้านกับโรงเรียนอันจะส่งผลให้เกิดความร่วมมือที่ดีในการช่วยแก้ปัญหาหรือพัฒนานักเรียน ก่อนไปเยี่ยมบ้านครูที่ปรึกษาควรแจ้งให้นักเรียนทราบล่วงหน้าเพื่อไปบอกกล่าวผู้ปกครองก่อนว่าครูจะเยี่ยมบ้านในวันใดเวลาใด ควรตั้งจุดมุ่งหมายของการไปเยี่ยมบ้านว่าต้องการทราบข้อเท็จจริงหรือข้อมูลเรื่องใดบ้าง พร้อมทั้งเตรียมหัวข้อที่จะสัมภาษณ์หรือสนทนากับผู้ปกครองของนักเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลตามจุดมุ่งหมายนั้น ครูควรศึกษาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวนักเรียนเท่าที่มีอยู่ก่อนไปเยี่ยมบ้าน เพื่อการถามคำถามที่เหมาะสมกับสภาพทางบ้านของนักเรียน ควรสนับสนุนให้นักเรียนและปกครองได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกต่าง ๆ ออกมาให้มากในเรื่องที่สนทนากัน พยายามสร้างให้เกิดความคุ้นเคย ความอบอุ่นใจ ความมีมิตรภาพที่ดีต่อกัน การเยี่ยมบ้านควรคำนึงถึงความเหมาะสมของเวลาที่ใช้ไปเยี่ยมและระยะเวลาที่เยี่ยมบ้านโดยไม่ควรใช้เวลาอย่างเร่งรีบแต่ไม่ควรจะอยู่นานจนเกินไป จดบันทึกข้อมูลที่ได้ทันที

หลังจากกลับจากการเยี่ยมบ้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นฤมล กอบแก้ว (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัย คัดสรรที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับของปัจจัยคัดสรร 5 ด้าน คือ ภาวะผู้นำผู้บริหารของครู ความพร้อมของบุคลากรการทำงานเป็นทีม ระบบข้อมูลสารสนเทศ Scan Tool 3 การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) ระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ 3) ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการ รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการส่งต่อมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธิตา พงษ์สวัสดิ์ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิง เนื่องบุรี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำ คุณหญิงเนื่องบุรี 2) เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำ คุณหญิงเนื่องบุรี ผลการวิจัย พบว่า 1) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิง เนื่องบุรีโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่ามัธยเทศจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การ รู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งต่อ การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งเสริมและ พัฒนานักเรียน

4. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหาร สถานศึกษาได้มีการสนับสนุนให้มีการจัดประชุมผู้ปกครองทุกภาคเรียน โดยครูที่ปรึกษาจะดำเนินกิจกรรมเริ่ม จากการแนะนำตัวเอง และชี้แจงวัตถุประสงค์การประชุม ให้ผู้ปกครองแนะนำตนเอง และลงทะเบียนเพื่อ แลกเปลี่ยนชื่อ ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ อาชีพ เพื่อสร้างเครือข่ายผู้ปกครองในชั้นเรียน แบ่งกลุ่มผู้ปกครอง แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในสิ่งที่ภูมิใจ และสิ่งที่กังวลใจในตัวนักเรียนตัวแทนกลุ่มผู้ปกครองนำเสนอความ คิดเห็นของกลุ่ม แจกผลการเรียน และรายงานผลพฤติกรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคล แจกเอกสารการ ประเมินผลการจัดประชุมผู้ปกครองในชั้นเรียนให้คำปรึกษาผู้ปกครองเป็นรายบุคคล (กรณีนักเรียนที่มีปัญหา) ครูที่ปรึกษาควรมีความสามารถในการสื่อสารและสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครอง กรณีนักเรียนกลุ่ม ปัญหา ครูที่ปรึกษาควรทำใจเป็นกลางเปิดกว้างไม่ด่วนตำหนิ ยอมรับปัญหาด้วยการรับฟังผู้ปกครองก่อน ให้ โอกาสผู้ปกครองได้ระบายความคับข้องใจ และตกลงวิธีการแก้ไขร่วมกันซึ่งทั้งสองฝ่ายยอมรับและปฏิบัติได้ มี การวางแผนร่วมกับนักเรียนในชั้นเรียนในการดูแลต้อนรับผู้ปกครอง มีการจัดทำทำเนียบผู้ปกครองในชั้นเรียน เพื่อการสื่อสารกับผู้ปกครองอื่น ๆ หรืออาจทำเป็นระบบไลน์ชั้นเรียนเพื่อความสะดวกในการสื่อสาร สอดคล้อง กับงานวิจัยของ เกียรติศักดิ์ ช่างเรือน (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาบทบาทการบริหารระบบการดูแล ผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดสระแก้ว ปราจีนบุรี และฉะเชิงเทรา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทการบริหารระบบการดูแลผู้เรียนของผู้ บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดสระแก้ว ปราจีนบุรี และ ฉะเชิงเทรา ผลการวิจัย พบว่า บทบาทการบริหารระบบการดูแลผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในจังหวัดสระแก้ว ปราจีนบุรี และฉะเชิงเทรา โดยรวมอยู่ในระดับ มาก เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับ คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน ด้านการรู้จักผู้เรียน เป็นรายบุคคลและด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ รักษ์ศักดิ์ คุ่มขันธ์ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด การออกกลางคันของ

ผู้เรียนถือเป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้เกิดความสูญเปล่าของงบประมาณในการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามีการกำหนดนโยบายเพื่อลดปัญหาการออกกลางคันของผู้เรียนด้วยระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายเพื่อดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนภายใต้บทบาทการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด จำแนกตามสถานภาพและเขตจังหวัดที่ตั้งสถานศึกษา ผลการวิจัย พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา ในจังหวัดระยอง จันทบุรีและตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

5. ด้านการส่งต่อนักเรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูได้ดำเนินการทำแบบรายงานแจ้งผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้เป็นหลักฐาน เพื่อการแก้ปัญหาที่ถูกต้อง ตรงประเด็นเพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในด้านการส่งต่อนักเรียน ทำให้การแก้ไขปัญหาและการให้ความช่วยเหลือนักเรียนมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล ในการแก้ไขปัญหาบางปัญหาครูที่ปรึกษาอาจไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ลุล่วงจึงจำเป็นต้องส่งต่อนักเรียนไปยังส่วนที่เกี่ยวข้องหรือหน่วยงานที่มีความถนัดเฉพาะทาง การส่งต่อแบ่งเป็น 2 แบบ คือ 1) การส่งต่อภายใน ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูที่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะปัญหา เช่น ส่งต่อครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง 2) การส่งต่อภายนอก ครูแนะแนวหรือครูฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก หากพิจารณาเห็นว่าเป็นกรณีปัญหาที่มีความยากเกินกว่าศักยภาพของโรงเรียน จะดูแลช่วยเหลือได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปรมภรณ์ สนธิ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี 2) หาแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการส่งต่อนักเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการส่งต่อนักเรียนที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธิดา พงษ์สวัสดิ์ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อทราบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี 2) เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรีโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่ามีขนิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งต่อ การป้องกันและแก้ไขปัญหา การส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะสนับสนุนให้มีการพัฒนานักเรียนได้ตรงตามเป้าหมาย พร้อมทั้งให้มีการนำข้อมูลนักเรียนไปใช้ประโยชน์ในการคัดกรองเพื่อ จัดกลุ่มนักเรียน และการนำข้อมูลนักเรียนมาใช้ในการแก้ไข ป้องกันปัญหา

2. ด้านการคัดกรองนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะให้ครูที่ปรึกษาคัดกรองนักเรียนโดยใช้ข้อมูลด้านความสามารถพิเศษจากแฟ้มสะสมผลงาน พร้อมทั้งคัดกรองนักเรียนโดยใช้ข้อมูลจากด้านการแสดงออกทางพฤติกรรมและอารมณ์ และให้นำผลคัดกรองนักเรียนไปใช้ประโยชน์ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูควรจะดำเนินการกำหนดนโยบายการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาย่างชัดเจน พร้อมทั้งให้ความรู้ คำแนะนำทั้งด้านความคิด อารมณ์ และพฤติกรรมของนักเรียน และให้ครูผู้สอนมีการจัดกิจกรรมในชั้นเรียนโดยใช้การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

4. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน พร้อมทั้งจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อเพิ่มทักษะการดำรงชีวิต และการพัฒนานักเรียนเต็มศักยภาพเพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง

5. ด้านส่งต่อนักเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะดำเนินการติดตามผลการส่งต่อและการช่วยเหลือนักเรียนจากผู้เชี่ยวชาญภายนอก พร้อมทั้งให้มีการบันทึกข้อมูลการส่งต่อภายในของนักเรียนที่มีปัญหาอย่างเป็นระบบ และดำเนินการแก้ไขปัญหาของผู้เรียนอย่างเต็มความสามารถก่อนจะส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

2. ศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

เกียรติศักดิ์ ช่างเรื่อน. (2559). **การศึกษาบทบาทการบริหารระบบการดูแลผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการอาชีพศึกษาในจังหวัดสระแก้ว ปราจีนบุรี และฉะเชิงเทรา**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

เฉลิมพงษ์ สุขสมพนารักษ์. (2561). **การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านช่างหม้อ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ชุติมา ถาวรแก้ว. (2559). **การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตนักเรียนของสถานศึกษาในจังหวัดปทุมธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 (ปทุมธานี-สระบุรี)**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

นพรดา บุญหล่อวัฒนา. (2561). **พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2**

วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

นฤมล กอบแก้ว. (2559). ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

บุญชม ศรีสะอาด และบุญส่ง นิลแก้ว. (2535). การอ้างอิงประชากรเพื่อใช้เครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่ากับกลุ่มตัวอย่าง. วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.

ปรมาภรณ์ สนธิ. (2560). แนวทางการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

รักศักดิ์ คุ่มชนม์. (2561). การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานรัฐมนตรี. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับที่ 2) และที่แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

สุธิดา พงษ์สวัสดิ์. (2561). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนชะอำคุณหญิงเนื่องบุรี. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร